گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۳۶۵۸۶
چهارشنبه ۴ آذر ۱۴۰۵ ۳:۲۹

نوآوری در ژئوماتیک و نقشه‌برداری؛ ظرفیت علمی ایران و ضرورت توسعه حمایت از دانش‌بنیان‌ها

دانش ژئوماتیک و نقشه‌برداری از حوزه‌های میان‌رشته‌ای و اثرگذار در توسعه زیرساخت‌ها، مدیریت شهری، ساخت‌وساز، برنامه‌ریزی و تحلیل داده‌های مکانی به شمار می‌رود. با وجود گسترش کاربرد این دانش در بخش‌های مختلف، فعالان این حوزه همچنان با چالش‌هایی در زمینه دسترسی به تجهیزات تخصصی، اطلاعات پایه، دریافت مجوزها و ارتباط میان دانشگاه و بازار کار مواجه‌اند. امید قربانی، مؤسس و مدیرعامل شرکت نقشه‌برداری مقیاس‌گستر، با اشاره به ظرفیت علمی متخصصان ایرانی، معتقد است حمایت از شرکت‌های نوپا، تسهیل دسترسی به داده‌ها و تجهیزات و تقویت ارتباط میان دانشگاه و صنعت می‌تواند زمینه رشد این حوزه را فراهم کند.

به گزارش شبکه خبری مدیران نابغه، امید قربانی، مؤسس و مدیرعامل شرکت نقشه‌برداری مقیاس‌گستر و فعال حوزه رسانه تخصصی نقشه‌برداری، در تشریح چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی دانش ژئوماتیک و نقشه‌برداری، بر اهمیت این دانش در توسعه کشور و ضرورت توجه بیشتر به ظرفیت شرکت‌های تخصصی تأکید کرد.

ژئوماتیک؛ دانشی میان‌رشته‌ای با کاربردهای گسترده

قربانی با اشاره به ماهیت میان‌رشته‌ای ژئوماتیک و نقشه‌برداری اظهار کرد: این حوزه علمی می‌تواند در رشته‌ها و بخش‌های مختلف، داده‌ها و اطلاعات ارزشمندی را برای تحلیل و تصمیم‌گیری در اختیار گروه‌های تخصصی قرار دهد. کاربردهای آن نیز به‌مرور زمان در حوزه‌هایی مانند اقتصاد، کنترل، برنامه‌ریزی، ساخت‌وساز و توسعه شهری بیش از گذشته نمایان شده است.

وی افزود: هرچه جلوتر می‌رویم، نیاز به اطلاعات مکانی دقیق و تحلیل داده‌های مرتبط با زمین و محیط پیرامون بیشتر احساس می‌شود؛ با این حال، به اعتقاد وی، در دو دهه اخیر، به‌ویژه از دهه ۱۳۹۰ تا امروز، میزان توجه و حمایت از این حوزه متناسب با افزایش نیازها رشد نکرده است.

مدیرعامل شرکت نقشه‌برداری مقیاس‌گستر این وضعیت را نوعی فاصله میان نیاز روزافزون جامعه و روند پیشرفت امکانات و زیرساخت‌های تخصصی دانست و تأکید کرد که برای جبران این فاصله باید جایگاه دانش ژئوماتیک در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای کشور جدی‌تر گرفته شود.

حمایت از شرکت‌های نوپا و کاهش موانع دسترسی به تجهیزات

قربانی در تشریح اقداماتی که برای توسعه این حوزه ضروری می‌داند، حمایت از شرکت‌های نوپا و تخصص‌محور را از اولویت‌ها برشمرد و گفت: بسیاری از شرکت‌های تازه‌تأسیس، سرمایه اصلی خود را در دانش، تخصص و توانمندی نیروی انسانی قرار داده‌اند و با اتکا به همین ظرفیت می‌توانند خدمات ارزشمندی ارائه دهند و زمینه کارآفرینی را فراهم کنند.

وی معتقد است این شرکت‌ها برای رشد به حمایت هدفمند نیاز دارند؛ حمایتی که صرفاً به ارائه تسهیلات مالی محدود نباشد، بلکه امکان فعالیت حرفه‌ای و دسترسی مناسب به امکانات تخصصی را نیز فراهم کند.

این فعال حوزه نقشه‌برداری، هزینه تجهیزات را یکی از چالش‌های مهم شرکت‌های این بخش دانست و اظهار کرد: لازم است سازوکارهای مناسب‌تری برای دسترسی شرکت‌ها به تجهیزات به‌روز با قیمت متناسب ایجاد شود. به گفته وی، در حال حاضر نظارت و سیاست‌گذاری مؤثر در این زمینه با نیازهای فعالان تخصصی تناسب کافی ندارد.

دسترسی به داده‌های پایه و دشواری دریافت مجوزهای تخصصی

قربانی یکی دیگر از مسائل مهم این حوزه را دشواری دسترسی شرکت‌های تخصصی به داده‌های پایه دانست و توضیح داد: بخشی از اطلاعات مکانی و داده‌های پایه در اختیار سازمان‌ها و نهادهای بزرگ دولتی و نظامی قرار دارد، اما شرکت‌های فعال در حوزه نقشه‌برداری برای دسترسی به این اطلاعات گاهی باید مسیرهای اداری پیچیده و زمان‌بری را طی کنند.

وی افزود: دسترسی مناسب و قانونمند به داده‌های پایه می‌تواند به افزایش سرعت اجرای پروژه‌ها، کاهش هزینه‌ها و ارتقای کیفیت خدمات تخصصی کمک کند.

او همچنین به فرایند دریافت مجوز برای نقشه‌برداری با پهپاد اشاره کرد و گفت: گاهی متقاضیان برای دریافت مجوزهای لازم باید ماه‌ها درگیر مراحل اداری باشند. این در حالی است که داده‌های حاصل از این فعالیت‌ها می‌توانند ارزش بلندمدت داشته باشند و در پروژه‌های مختلف مورد استفاده قرار گیرند.

به اعتقاد قربانی، تسهیل فرایندهای قانونی و ایجاد سازوکار شفاف برای صدور مجوزها می‌تواند به استفاده مؤثرتر از فناوری‌های نوین در نقشه‌برداری

منجر شود؛ البته این تسهیل باید همراه با رعایت الزامات قانونی و ضوابط مربوط به فعالیت‌های هوایی و داده‌های مکانی باشد.

توان علمی متخصصان ایرانی در رقابت با کشورهای پیشرفته

قربانی در پاسخ به پرسشی درباره تجربه کشورهای دیگر و امکان الگوبرداری از آن‌ها، به ظرفیت علمی متخصصان ایرانی اشاره کرد و گفت: در حوزه سیستم‌های اطلاعات مکانی و فناوری‌های مرتبط، نسل جدید متخصصان ایرانی پژوهش‌های قابل‌توجهی انجام داده و به دستاوردهای ارزشمندی رسیده‌اند.

وی با اشاره به تجربه گفت‌وگو با یکی از دوستان خود که در کانادا فعالیت صنعتی دارد، اظهار کرد: در آن گفت‌وگو، این دیدگاه مطرح شد که متخصصان ایرانی در برخی حوزه‌های علمی و فناورانه، گاهی بسیار سریع به دانش و پیشرفت‌هایی دست پیدا می‌کنند که هم‌زمان با روندهای جهانی یا حتی پیش از فراگیرشدن آن‌ها در سطح بین‌المللی شکل گرفته‌اند.

مدیرعامل شرکت نقشه‌برداری مقیاس‌گستر معتقد است متخصصان ایرانی از نظر علمی ظرفیت رقابت با کشورهای پیشرفته‌ای مانند کانادا و آمریکا و همچنین کشورهایی مانند ترکیه را دارند؛ اما تحقق کامل این ظرفیت به فراهم‌بودن فضای مناسب فعالیت، دسترسی به امکانات و ایجاد ارتباط مؤثر میان دانش و بازار کار وابسته است.

وی برای توضیح این موضوع به تجربه توسعه فتوگرامتری و نقشه‌برداری هوایی در ایران اشاره کرد و گفت: در دوره‌ای که فناوری‌های مرتبط در کشورهای پیشرفته مورد توجه قرار گرفت، پژوهشگران و متخصصان ایرانی نیز در دانشگاه‌هایی مانند دانشگاه تهران و دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی و همچنین سازمان جغرافیایی، فعالیت‌های پژوهشی و علمی خود را در این زمینه دنبال می‌کردند.

به گفته وی، فاصله زمانی میان آغاز تحقیقات و استفاده از این فناوری‌ها در ایران، در مقایسه با برخی کشورهای دیگر، چندان زیاد نبوده است و این موضوع نشان‌دهنده ظرفیت علمی و توان یادگیری متخصصان داخلی است.

ضرورت تمرکز بر بهره‌برداری از فناوری به‌جای تکرار سرمایه‌گذاری‌های غیرضروری

قربانی با تفکیک میان توان علمی و توان تجهیزاتی کشور اظهار کرد: اگرچه متخصصان ایرانی از نظر دانش و توان علمی ظرفیت بالایی دارند، اما در زمینه تجهیزات و دسترسی به فناوری‌های پیشرفته همچنان فاصله‌هایی با کشورهای پیشرو وجود دارد.

وی در این زمینه به شرکت‌های باسابقه بین‌المللی تولید تجهیزات نقشه‌برداری اشاره کرد و توضیح داد: برخی فناوری‌های تخصصی، از جمله سامانه‌های اپتیکی و لنزهای دقیق، حاصل دهه‌ها تحقیق و توسعه شرکت‌های بزرگ هستند. بنابراین، لزوماً منطقی نیست که شرکت‌های داخلی بخواهند تمام این فناوری‌ها را از ابتدا و با سرمایه‌گذاری‌های سنگین بازتولید کنند.

به اعتقاد وی، رویکرد مناسب‌تر آن است که متخصصان و شرکت‌های ایرانی دانش و توانایی لازم برای استفاده بهینه از فناوری‌های موجود را توسعه دهند و سرمایه‌گذاری خود را بر کاربردهای تخصصی، ارائه خدمات نوآورانه و حل مسائل واقعی متمرکز کنند.

او تأکید کرد که شناخت فناوری و توانایی بهره‌برداری مؤثر از آن، به‌اندازه تولید تجهیزات اهمیت دارد و می‌تواند زمینه توسعه خدمات تخصصی و افزایش بهره‌وری را فراهم کند.

فاصله دانشگاه و بازار کار؛ چالشی در مسیر پرورش نیروی متخصص

مدیرعامل شرکت نقشه‌برداری مقیاس‌گستر یکی دیگر از مسائل این حوزه را فاصله میان آموزش دانشگاهی و نیازهای محیط کار دانست و گفت: به اعتقاد وی، بخشی از این فاصله به ساختار آموزشی دانشگاه‌ها و نحوه ارتباط آن‌ها با فضای حرفه‌ای بازمی‌گردد.

قربانی توضیح داد: زمانی که برنامه‌های درسی و فضای علمی دانشگاه از نیازهای واقعی بازار کار فاصله بگیرد، دانش‌آموختگان برای ورود به محیط حرفه‌ای با چالش‌هایی مواجه می‌شوند و باید بخشی از مهارت‌های موردنیاز را پس از فارغ‌التحصیلی و از طریق تجربه عملی کسب کنند.

وی با اشاره به توانمندی نسل جدید متخصصان ایرانی افزود: با وجود این فاصله، بسیاری از دانش‌آموختگان با اتکا به دانش پایه، انگیزه و توان یادگیری خود توانسته‌اند کمبودهای موجود را جبران کنند و در محیط کار به مهارت‌های موردنیاز دست یابند.

او تأکید کرد که تقویت ارتباط دانشگاه با شرکت‌های تخصصی، مشارکت فعالان بازار کار در طراحی برنامه‌های آموزشی و فراهم‌کردن فرصت‌های تجربه عملی می‌تواند مسیر ورود دانشجویان به بازار کار را هموارتر کند.

رسانه تخصصی؛ عاملی مؤثر در معرفی ظرفیت‌ها و توسعه کسب‌وکار

قربانی در بخش پایانی گفت‌وگو، نقش رسانه‌ها را در مسیر شکل‌گیری و توسعه کسب‌وکار خود بسیار مهم دانست و اظهار کرد: زمانی که فعالیت حرفه‌ای خود را آغاز کرده، سرمایه مالی قابل‌توجهی در اختیار نداشته است؛ اما به‌تدریج توانسته با اتکا به تلاش، دانش و برندسازی، مسیر فعالیت خود را توسعه دهد.

وی با اشاره به تجربه شخصی خود بیان کرد: رسانه و برندسازی در شناخته‌شدن فعالیت حرفه‌ای او در جامعه تخصصی نقشه‌برداری نقش مهمی داشته‌اند. از نگاه وی، رسانه صرفاً ابزاری برای معرفی خدمات نیست، بلکه می‌تواند به ایجاد اعتبار، ارتباط با مخاطبان و شکل‌گیری فرصت‌های جدید کاری کمک کند.

او به فعالان و شرکت‌های تازه‌تأسیس در حوزه‌های مختلف توصیه کرد که از ابتدای فعالیت برای ایجاد یک بستر رسانه‌ای و ارتباطی برنامه‌ریزی کنند و در کنار معرفی خدمات خود، محتوایی مفید و ارزشمند در اختیار مخاطبان قرار دهند.

قربانی در این زمینه تأکید کرد: قرار نیست تمام فعالیت‌های رسانه‌ای صرفاً با هدف کسب درآمد مستقیم انجام شود. گاهی لازم است یک مجموعه با ارائه اطلاعات، آموزش یا محتوای کاربردی، نیازی از مخاطب را برطرف کند تا در ادامه بتواند اعتماد و ارتباط پایدار ایجاد کند.

ضرورت حمایت رسانه‌ها از استارتاپ‌ها و کسب‌وکارهای نوپا

این فعال حوزه رسانه و نقشه‌برداری با اشاره به مسئولیت رسانه‌های تخصصی در حمایت از کسب‌وکارهای تازه‌تأسیس گفت: رسانه‌ها باید میان شرکت‌ها، متخصصان و جامعه ارتباط برقرار کنند و به‌ویژه به مجموعه‌های کوچک و نوپا فرصت دیده‌شدن بدهند.

وی برای توضیح این موضوع، تجربه‌ای از آغاز فعالیت خود را روایت کرد و گفت: شرکت آن‌ها در دی‌ماه سال ۱۳۹۷ فعالیت خود را آغاز کرده بود و در ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۸، با رسانه‌ای مواجه شد که اعلام می‌کرد از استارتاپ‌ها حمایت می‌کند. او نیز اطلاعات مجموعه و زمینه فعالیت آن را برای بررسی ارسال کرد و خواستار معرفی و حمایت رسانه‌ای شد.

به گفته قربانی، پس از بررسی، هزینه پیشنهادی برای این همکاری بسیار بالا بود؛ به‌گونه‌ای که بخش عمده بودجه‌ای را که برای تبلیغات یک‌ساله در نظر گرفته بود، به خود اختصاص می‌داد. او با توجه به برآورد خود از میزان بازدهی احتمالی، امکان استفاده از چنین پیشنهادی را مناسب نمی‌دانست.

وی با اشاره به این تجربه تأکید کرد که حمایت از استارتاپ‌ها نباید صرفاً در قالب تبلیغات پرهزینه تعریف شود. رسانه‌ها می‌توانند با شناخت کسب‌وکارهای نوپا، معرفی ظرفیت‌های آن‌ها و فراهم‌کردن فرصت انتشار محتوای تخصصی، نقش مؤثرتری در رشد این مجموعه‌ها ایفا کنند.

جمع‌بندی؛ توسعه ژئوماتیک با پیوند دانش، فناوری و رسانه

دیدگاه‌های امید قربانی نشان می‌دهد که دانش ژئوماتیک و نقشه‌برداری در ایران از ظرفیت علمی و نیروی انسانی قابل‌توجهی برخوردار است، اما بهره‌گیری کامل از این ظرفیت به بهبود زیرساخت‌ها و شرایط فعالیت حرفه‌ای وابسته است. تسهیل دسترسی به داده‌های پایه، کاهش موانع اداری دریافت مجوزها، فراهم‌کردن امکان استفاده از تجهیزات به‌روز و حمایت از شرکت‌های نوپا می‌تواند به توسعه این حوزه کمک کند.

در کنار این موارد، تقویت ارتباط دانشگاه و بازار کار و بهره‌گیری از ظرفیت رسانه‌های تخصصی برای معرفی دستاوردها و حمایت از کسب‌وکارهای نوآور نیز اهمیت دارد. بر این اساس، توسعه ژئوماتیک و نقشه‌برداری زمانی شتاب بیشتری خواهد گرفت که دانش متخصصان، فناوری‌های روز و فرصت‌های واقعی فعالیت اقتصادی در کنار یکدیگر قرار گیرند.